

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
Број: 11 0 У 025066 20 Увп
Бања Лука, 25.11.2021. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу судија: Смиљане Мрше предсједника вијећа, Страхиње Ђурковића и Мерсиде Бјелобрк чланова вијећа, уз учешће Маје Савић као записничара, у управном спору по тужби Н. М. из М., ул. М. Ј. број ..., заступаног по пуномоћнику З. Т., адвокату из М., ул. Д. О. број ... (у даљем тексту: тужилац), против рјешења број 16-126-60/19 од 12.6.2019. туженог Министарство ... Р. С., у предмету остваривања права на отпремнину, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 У 025066 19 У од 22.7.2020. године, на нејавној сједници вијећа одржаној 25.11.2021. године донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Тужилац се одбија са захтјевом за накнаду трошкова управног спора.

Образложење

Побијаном пресудом одбијена је тужба против оспореног акта, ближе означеног у уводном дијелу ове пресуде, којим је одбијена жалба тужиоца изјављена против рјешења Комисија ... члана 152 (182) Закона о раду РС („Сл. гласник РС“, број 38/00, 40/00, 47/02, 38/03, 66/03 и 20/07, у даљем тексту: ЗР) у вези члана 271 Закона о раду („Сл. гласник РС“, број 1/16 и 66/18), број 05/5-024831/МБ од 15.3.2019. године, а којим је одбијен захтјев именованог за остваривање права на отпремнину.

Одбијање тужбе је образложено прихватањем разлога из оспореног акта да је првостепеним рјешењем правилно одбијен захтјев тужиоца за остваривање права на отпремнину, јер је рјешењем послодавца именованом радни однос престао на основу одредбе члана 53 став 1 тачка б) подтачка 7) Закона о радним односима („Сл. гласник РС“, број 25/93) због неоправданог изостанка с посла три дана узастопно, а што је доказано на основу евиденције послодавца тужиоца, па будући да је тужени прихватио чињенично утврђење из првостепеног поступка, које ни тужилац не оспорава, то није било потребно проводити посебан испитни поступак, као и да навод тужиоца да није могао долазити на посао због општепознатих ратних околности није од значаја за овај поступак у којем се оцјењује законитост престанка радног односа у формално-правном смислу, док се о основаности престанка радног односа у материјално-правном смислу може одлучивати само пред надлежним редовним судом.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање побијане пресуде (у даљем тексту: захтјев) тужилац оспорава њену законитост због повреде закона, другог прописа или општег акта и због повреде правила поступка која је могла бити од утицаја на рјешење управне ствари. Истиче да тужиоцу није пружена могућност да се изјасни о чињеницама и околностима важним за доношење рјешења јер није проведен испитни поступак. Наводи да је одсуствовао с посла не само три дана, већ 11 година и да није ишао на посао због ратних дешавања па сматра да му је радни однос престао незаконито. Напомиње да му рјешење о престанку радног односа није никада достављено, па да га није могао ни оспоравати пред редовним судом, а да Закон о раду, за остваривање права на отпремнину, не тражи никакве додатне услове већ је довољно да му је радни однос престао незаконито. Указује да су неки радници (Е. Б., И. М., С. Х. др.) остварили право на отпремнину. Наглашава да тужени и нижестепени суд губе из вида чињеницу да је он престао радити 1992. године и да на посао није долазио због објективних (ратних) околности, а не својом кривицом, па сматра да има право на отпремнину. Предлаже да се захтјев уважи, побијана пресуда преиначи, а тужиоцу досуде трошкови управног спора према исказаном трошковнику или да се захтјев уважи, побијана пресуда укине и предмет врати на поновно суђење.

Тужени је доставио списе предмета и одговор на захтјев у којем истиче да остаје код разлога датих у образложењу оспореног акта и навода датих у одговору на тужбу. Предлаже да се захтјев одбије као неоснован.

Размотривши захтјев, побијану пресуду, одговор туженог и списе предмета управног спора и управног поступка на основу одредбе члана 39 Закона о управним споровима („Сл. гласник РС”, број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС) овај суд је одлучио као у изреци пресуде, из сљедећих разлога:

Првостепеним рјешењем је одбијен захтјев тужиоца за остваривање права на отпремнину у смислу одредбе члана 152 ранијег Закона о раду, уз образложење да се из рјешења послодавца од 15.02.1994. године закључује да је тужиоцу радни однос престао закључно са 30.4.1992. године на основу одредбе члана 53 став 1 тачка б) подтачка 7 Закона о радним односима, јер је неоправдано изостао с посла 3 дана узастопно. Оспореним актом је одбијена жалба тужиоца, а побијаном пресудом одбијена је тужба и одржан на снази оспорени акт.

Одредбом члана 152 став 1 ЗР је прописано да радник који се на дан 31. децембар 1991. године налазио у радном односу код послодавца чије је сједиште било на садашњој територији Р. С., а који сматра да му је радни однос незаконито престао код тог послодавца, почев од тог датума па до дана ступања на снагу овог закона, има право да у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона поднесе захтјев за остваривање права на отпремнину. Захтјев се подноси министарству надлежном за послове рада, у писменом облику (лично или препорученом поштом).

Неоправдани изостанак с посла три дана узастопно је законски разлог за престанак радног односа без сагласности радника, из одредбе члана 53 став 1 тачка б) подтачка 7 Закона о радним односима, па је правилно тужиоцу по том основу престао радни однос.

Ове одлучне чињенице су утврђене правилном примјеном одредбе члана 189 Закона о раду, којом је прописано овлашћење Комисија, да између осталог, од радника

и послодавца прибавља све потребне информације и обавјештења. Стога није било потребно проводити посебан испитни поступак, јер се одлука у овој управној ствари доноси у скраћеном поступку на основу одредбе члана 129 тачка 2 Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС“ број 13/02, 87/07 50/10 и 66/18, у даљем тексту: ЗОУП), будући да се стање ствари може утврдити на основу службених података којима орган располаже, а није потребно посебно саслушање странке ради заштите њених права, односно правних интереса, па не стоји навод тужиоца да су доношењем првостепеног рјешења и оспореног акта повређене одредбе ЗОУП.

Навод тужиоца да он није могао долазити на посао због ратних дешавања нису од утицаја на доношење другачије одлуке јер се у овом поступку оцјењује само законитост престанка радног односа у формално-правном смислу, док се о основаности престанка радног односа у материјално-правном смислу може одлучивати само у редовном поступку пред надлежним основним судом. У том смислу није основан навод тужиоца да му је повређено право на приступ суду зато што му није достављено рјешење послодавца о престанку радног односа, јер је тужилац након престанка опште ратне опасности могао од послодавца тражити достављање наведеног рјешења и следствено томе исто оспоравати пред надлежним основним судом.

Навод тужиоца да је тужени у односу на горе наведена лица поступио на другачији начин, овај суд није могао прихватити јер тужилац те наводе није поткрепио одговарајућим доказима, већ је само навео имена одређених лица са његовим исказивањем да је тим лицима признато право на отпремнину.

Такође је неоснован навод тужиоца да је њему радни однос престао због објективних околности, код чињенице да он не оспорава да је неоправдано изостао с посла не само три дана, већ 11 година, па је основано тужени утврдио именованом престанак радног односа јер су за то били испуњени законски услови из одредбе члана 53 став 1 тачка б) подтачка 7 Закона о радним односима.

Из наведених разлога у побијаној пресуди, по оцјени овог суда, није остварен ниједан разлог њене незаконитости из одредбе члана 35 став 2 ЗУС па се отуда захтјев тужиоца, на основу одредбе члана 40 став 1 истог закона, одбија као неоснован.

Будући да је тужилац одбије са захтјевом, то му сходно одредби члана 6 Закона о измјенама и допунама Закона о управним споровима („Сл. гласник РС“, број 63/11) по начелу *argumentum a contrario*, не припадају трошкови управног спора, због чега је његов захтјев за накнаду трошкова састава захтјева по адвокату одбијен као неоснован.

Записничар
Маја Савић

Предсједник вијећа
Смиљана Мрша

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић